

Anzegem – GOG Maalbeek Gemeente Anzegem

Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek

Programma van Maatregelen

Bureauonderzoek – 2017J41

Landschappelijk booronderzoek – 2017J40

Eke
2018

Colofon

Opdrachtgever: Provincie West-Vlaanderen, Dienst Waterlopen

Titel: Anzegem – GOG Maalbeek
Archeologienota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van maatregelen - 2017J41 & 2017J40

Status: definitief

Datum: 31 januari 2018

Auteur: M. Van de Vijver

Projectbegeleiding: C. Ryssaert

Kaartvervaardiging: M. Van de Vijver

Projectcode: 2017J41 & 2017J40

Raaproject: ANMA01

Erkend archeoloog: RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België,
Begoniastraat 13
9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BVBA
Begonia 13
9810 Eke
telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99
E-mail: raap@raap.be

© RAAP België bvba, 2018

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

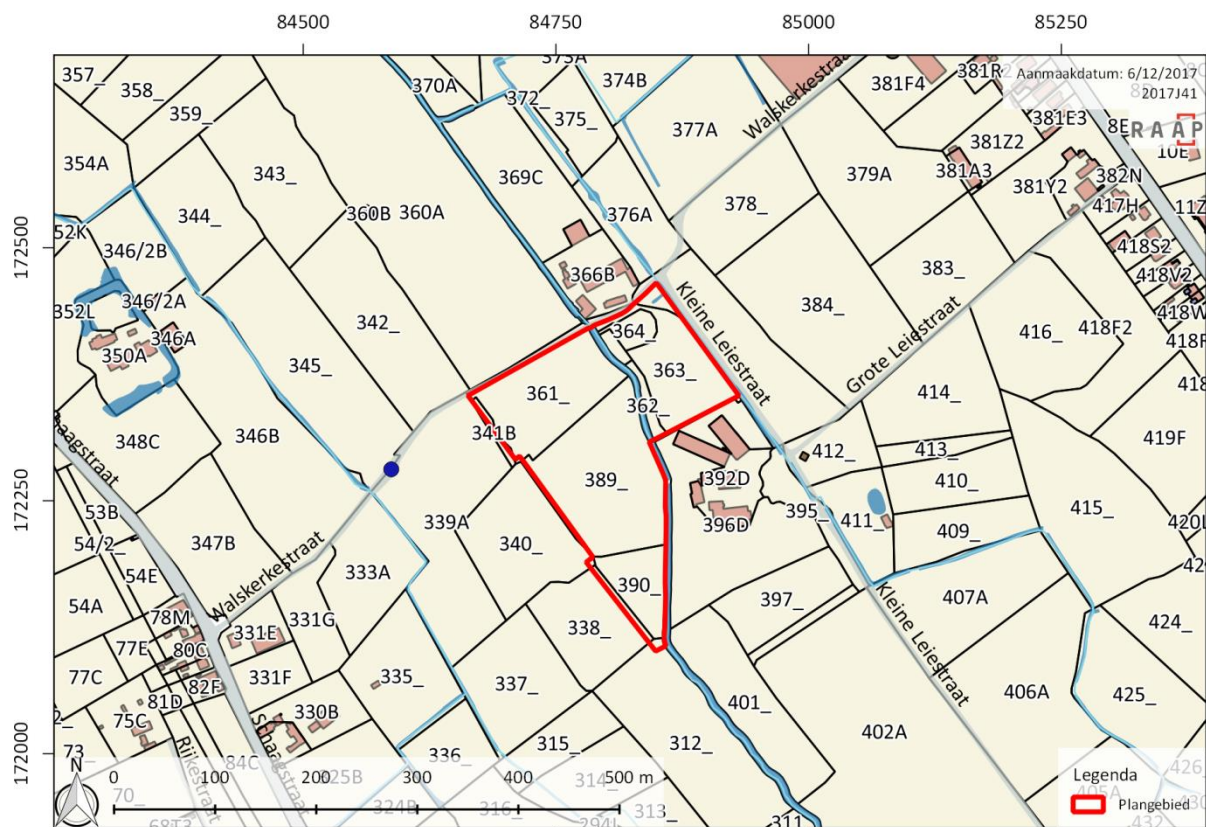
Op basis van het reeds geleverde vooronderzoek bleek het onmogelijk om een volledige en gefundeerde uitspraak te doen over de aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed, het kennispotentieel ervan en de omgang ermee. Binnen het kader van het vooronderzoek kon er enkel een bureauonderzoek en een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd worden. Om het vooronderzoek wél volledig te kunnen afronden, is er nog een vooronderzoek onder de vorm van proefsleuven noodzakelijk. Aan de hand van het bureau- en landschappelijke booronderzoek kunnen er namelijk wel archeologische sporen verwacht worden onder de ploeglaag, dit wellicht voornamelijk vanaf de Romeinse tot middeleeuwse perioden.

Voor een aantal van de betrokken percelen is er echter nog geen aankoopovereenkomst met de huidige eigenaars, daarom kan er vooralsnog geen vooronderzoek mét ingreep in de bodem uitgevoerd worden op de betrokken percelen en dient dit via een uitgesteld vooronderzoek te gebeuren.

2 Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

- *Naam plangebied en/of toponiem:* Maalbeke
- *Adres:* Adres: Walskerkestraat zn/Kleine Leiestraat zn
- *Gemeente:* Anzegem
- *Provincie:* West-Vlaanderen
- *Kadastrale gegevens:* Gemeente Anzegem, 1ste Afdeling, Sectie A: 341B, 361, 362, 363, 364, 365, 389, 390, 385 (Figuur 1)
- *Oppervlakte betrokken percelen:* 55.051 m²
- *Oppervlakte projectgebied:* 40.614 m²
- *Oppervlakte geplande bodemingrepen:* 40.614 m²
- *Bounding box in lambertcoördinaten (X/Y):*
 noordoost: X: 85.057 Y: 172.485
 zuidwest: X: 84.650 Y: 171.800

Figuur 1. Projectie van het plangebied op het kadastraalplan (Schaal 1:7500; bron: Grootchalig Referentiebestand Vlaanderen, AGIV).P

2.2 Onderzoeksdoelen en vraagstellingen

Op basis van louter het bureau- en landschappelijke booronderzoek kan niet uitgemaakt worden of er al dan niet een archeologische vindplaats aanwezig is binnen het plangebied. Uit enkel het bureauonderzoek blijkt dat het zeer moeilijk is de archeologische verwachting voor het plangebied goed in te schatten, gezien de ligging in het dal van de Maalbeek. In het algemeen leek de archeologische verwachting eerder laag te zijn naar bewoningssporen toe, net omwille van die ligging in de doorgaans drassigere omgeving. Toch kon niet uitgesloten worden dat er (afgedekte) drogere ruggen aanwezig zijn die wél interessante locaties vormen, maar ook sporen van tijdelijke, eerder watergebonden activiteiten kunnen aanwezig zijn binnen het plangebied. Om hiervan een beter beeld te verkrijgen, werd ook een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd.

Uit het landschappelijke booronderzoek bleek dat de bodems binnen het plangebied toch wellicht droger zijn dan in de bureaustudie werd aangenomen. Een deel van het originele loopniveau is in de bouwvoor opgenomen, gezien de beperkte gaafheid van de B-horizont. Bewoningssporen uit de periode van jagers-verzamelaars en jongere archeologische periodes worden hier bijgevolg niet meer verwacht. Wel valt het niet uit te sluiten dat er vanaf de Romeinse tot middeleeuwse periode toch enige activiteit was aan het originele oppervlak binnen het plangebied, waarvan ook de scherf getuigt die bij het booronderzoek aangetroffen werd. Mogelijks zijn er onder de bouwvoor (25 à 30 cm diep) toch nog archeologische sporen bewaard. Daarom wordt er een proefsleuvenonderzoek voorgesteld, met uitgesteld traject.

Het volledige terrein, ca. 4ha groot, overal wordt namelijk minstens de teelaarde afgegraven binnen het kader van de ontwikkeling van het gebied als overstromingsgebied.

De doelstelling van het proefsleuvenonderzoek is:

- ° Na te gaan of er binnen dit gebied archeologie aanwezig is
- ° Nagaan of er enige graad is van verstoring, en of hierdoor mogelijke sporen zijn door vernield.
- ° De afbakening van de oude stuwvijver bepalen
- ° Aan de hand van de sporen trachten de geschiedenis van het gebied beter in kaart te brengen
- ° Nagaan of er een archeologische opgraving moet worden uitgevoerd voorafgaand aan de werken
- ° Afbakenen van zones waar wel of geen archeologisch onderzoek dient te gebeuren.

Hierbij worden volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- ° Zijn er archeologische sporen aanwezig net onder de ploeglaag?
- ° Wat is hun gaafheid, hoe diep zijn ze bewaard.
- ° Uit welke periode dateren ze en hoe valt dit te rijmen met de archeologische kennis over het gebied.
- ° Zijn er toch aanwijzingen van steentijdsites of vondsten uit de steentijden? Op welke diepte zijn deze aanwezig?
- ° Welke zones zijn archeologisch waardevol en dienen te worden onderworpen aan een archeologische opgraving?

2.3 Onderzoeksmethode en –strategie

Er wordt in functie van het beantwoorden van de onderzoeksvragen gekozen voor proefsleuven omdat dit op de meeste gerichte manier resultaat zal opleveren. Het terrein kan zo op een representatieve manier geëvalueerd worden, waarop een uitspraak gedaan kan worden inzake de noodzaak voor een archeologisch onderzoek, behoudt in *situ* of vrijgave.

Het onderzoek zal als geslaagd worden beschouwd als onder goede omstandigheden de sleuven kunnen worden geëvalueerd en de resultaten leiden tot het onderbouwd document waarin wordt verklaard of er een archeologisch onderzoek dient te gebeuren, of waarom niet, en welke zones hiervoor worden afgebakend.

Een vooronderzoek door middel van proefsleuven werd verkozen boven:

- Veldkartering: Het terrein is deels in gebruik als graasland, wat geen goede resultaten op zou leveren inzake het beantwoorden van de onderzoeksvragen.
- Geofysisch onderzoek: Er is geen specifieke archeologische vraagstelling waarop deze methode gericht ingezet kan worden.
- Verkennend archeologisch booronderzoek: Aan de hand van de resultaten van het landschappelijke booronderzoek worden er geen intacte steentijdvindplaatsen verwacht, waarvoor deze methode gebruikt wordt.

2.4 Onderzoekstechnieken

Het terrein zal onderzocht worden door 14 parallelle sleuven van 2 m breed met een noordwest-zuidoost oriëntatie die op een onderlinge tussenafstand van 15 m liggen.

Bij het uittekenen van de sleuven is er rekening gehouden met de huidige perceelsgrenzen, de beek en grachten, en de reeds aanwezige uitgravingen op de noordoostelijke percelen. Indien het op het terrein praktisch niet haalbaar blijkt om sommige sleuven door te trekken omwille van de aanwezigheid van bv. diepe perceelsgrachten, worden de proefsleuven onderbroken. Ook op de locatie van de oude stuwvijver dienen deze niet noodzakelijk doorgetrokken te worden, maar is het de bedoeling de rand van deze verstoring af te bakenen.

Twee sleuven worden haaks op het beekdal geplaatst. Op die manier wordt een doorsnede bekomen op het dal. Eventueel stratigrafisch verschil tussen de zone vlakbij de beek en de zones iets verderop kunnen inzicht verwerven over de genese van het beekdal.

Indien er zich tijdens het proefsleuvenonderzoek nog extra vraagstellingen voordoen, kunnen extra dwarse sleuven worden aangelegd.

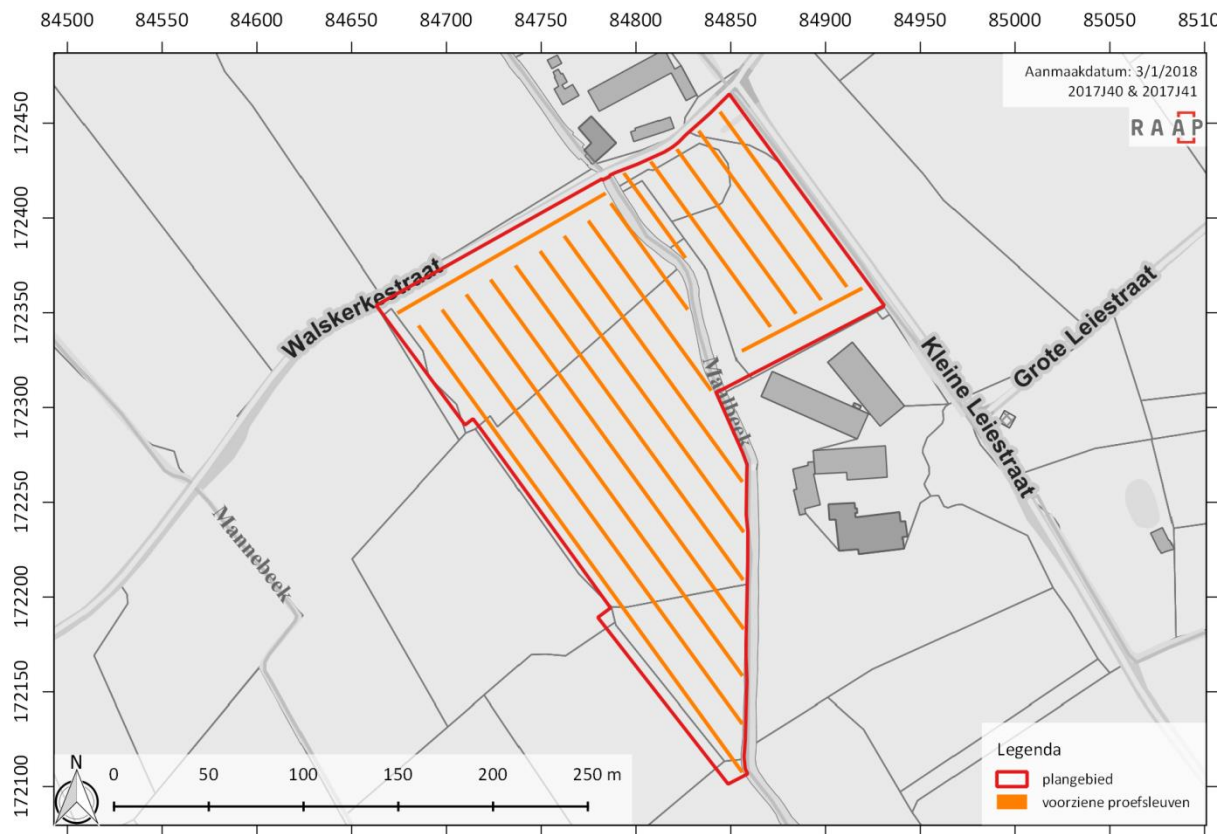
Op deze manier wordt er ca. 12% van het terrein onderzocht (Figuur 2 & Figuur 3). Deze proefsleuven dienen verder aangevuld te worden met kijkvensters, om een dekking van de gewenste 12,5% te bekomen.

De proefsleuven worden verder geregistreerd volgens de Code van Goede praktijk hoofdstuk 6.6 (proefsleuven en proefputten).

Uit de resultaten van het sleuvenonderzoek zal blijken welke zones er verder door middel van een archeologisch vlakdekkend onderzoek dienen te worden onderzocht. De afbakening van de zones gebeurt in de nota die voortvloeit uit het vooronderzoek met proefsleuven.

Figuur 2 Projectie van het plangebied en de voorgestelde proefsleuven op het DTM (bron: AGIV ; schaal 1:4000).

Figuur 3 Projectie van het plangebied en de voorgestelde proefsleuven op het GRB (bron: GRB, schaal 1:4000).

2.5 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er worden geen afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk voorzien.